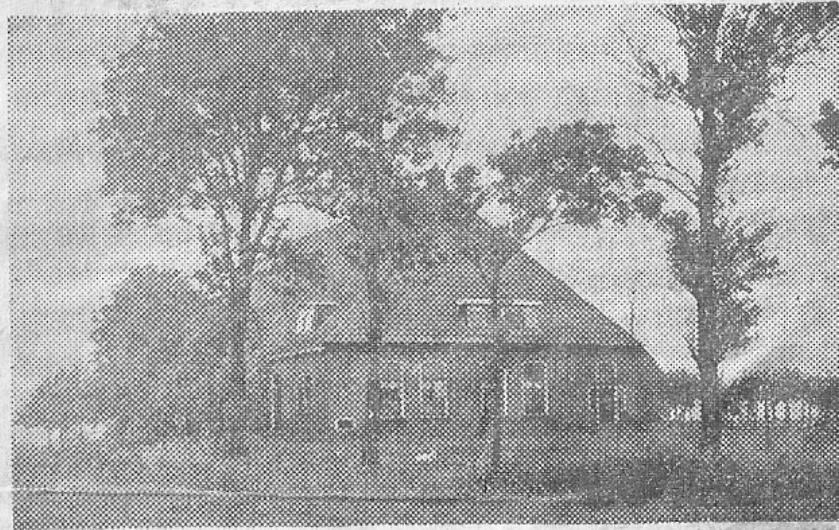

„Groot Mellema” to Grou, biwenne

troch K. Bijlsma

It wie op ien fan de simmerske dagen yn july dat ik op myn sneupreis bylâns Grouster pleatsen jitris it heechlân ynteach. Doel wie dizze kear „Uilkema, Groat- en Klein Mellema.”

It wie prachtich moai dêr yn it heechlân, foar my in dei fan folopgeniet. Sels it buordtsje aan de „Jelle Wigles de Visserwei” dêr’t op stie: „Zeer slechte weg” koe my de nocht fan dizze dei net útnimme.

Hwat in rést, wat in romte. Ik bin midden yn it heechlân ris efkes stean bleaun.

Dêr hwer’t in sinteldyk fan de strijWei nei it doel fan myn reis giet. De fyts yn’ berm en doe it hear ris oer sjen. Se wiene der noch, al dy pleatsen fan 60 jier werom. In inkelde fornijd in pear der by boud; se wiene dêr noch de tuorren fan Warten, Wergea, Swichum, Wurdum, Roardhuzem, Idaerd, Friens, Jirnsum en Grou. Noch krektlyk oan de fiere kimen wiene se to sjen.

De sinne skynde oer de greiden hjir en dêr wie men noch dwaende mei in stikje nei ûngetiid. Op in oare buorkerij wie in leanbidriuw dwaende de rûchskearne oer it lân to bringen. It rattele soms wol hwat mar dizze lûden hearden by de rês⁺ fan dit stikje Fryslân.

Der is hjir gâns foroare, tocht ik mar dêr is hjir ek folle biwarre bleaun. It heechlân, hat syn eigen sfear noch en dat makke my bliid.

Yn sa'n st説ming fytste ik de sintelwei lâns, dan r's oan de iene kant fan 'e wei en omdat it soms hwat los wie dan wer oan de oare kant. Lokkich tocht ik, dat hjir gjin foeksynspeksje op my tasjocht.

Sa kaem ik yn in bêst st説ming op „Groot Mellema”. In mânske stjelp dy't yn 'e fiere omkriten to sjen is.

De boerinne wie thûs. Neidat ik in praetsje mei har makke hie, kaem de baes ek al gau yn 'e keamer en sieten wy, dat wiene de hear K. Bijlsma, syn vrou Heabeltje v. d. Meer en ik al drok to vraten oer harren pleats „Groot Mellema”.

„It is in moai bidriuw”, fortelde de hear Bijlsma. „In goede huzinge en 36 ha lân oan ien kavel by it hûs.”

„Ja,” fortelde ik, „en nou't it wetterskip hjir is kinne jimme hjir yn 'e winter ek gâns restiger wenje as jim pake en beppe. Ik haw wol sjoen”, sa fortelde ik fierder „dat de âlde polderdyk dêr net mear is, mar dat dy forbrocht is nei „De Meer”, sadat it bûtlân, nou ek binnekrite wurden is. Nou dy polderdyk hat de minsken hjir soargen brocht. As yn 'e winter it wetter heech wie, dan wie it fandizze polderdyk hast oan Aldeboarn tien wetterflakte, en as dan mei sude- en súd-eastewyn der stoarm opsetten kaem dan beukten de weagen fûleindich op de polderdyk by de Meer lâns. It is faker as ien kearbard dat eltse biwenner fan it heechlân ophelle waerd om de dyk to forsterkjen. Soms kaem in pream to lizen foar in swak sté, om trochbreken to foarkommen.”

Soks kenne wy net mear”, sei de hear Bijlsma. „Lokkich net, wy buorkje hwat dat oanbilanget, noflikker as ús foargongers.”

„De huzinge is boud yn 1902. Ik wit noch wol dat se der met dwaende wiene. Fan de âlde pleats ha ik gjin witten. Hjir wennen doe Aesge v. d. Meer en Anna Walstra, jinne pake en beppe.”

Wy prætten noch hwat oer eardere biwenners. Dérfoar moasten de skoanalden, de eardere biwenners ynskeakele wurde. Mar dêr oer nije wieke mear.

„Groot Mellema” komt ûnder nû. 49 foar yn de floreenkohieren fan Grou en mei ien stim ûnder itselde nûmer fan de stimkohieren. Eigeneren en brûkers hawwe neffens dizze kohieren west:

1640 Sikke Piers Mellema en Theodorus Gustavius eigener.

1700 Anne Tierx IJsselstein eigener, Hotse Pytters brûker.

1708 Anne Tierx IJsselstein tot Warrega foar $\frac{3}{4}$ part en Jan Colk tot Leeuwarden als curator over Adria-nus en Margaretta Mellema foar $\frac{1}{4}$ part eigener, Hotse Pytters brûker.

1718 Seerp Tjerks IJsselstein $\frac{3}{4}$ part en Jan Colk as curator, sjoch 1708 foar $\frac{1}{4}$ part eigener, Seerp Tjerks IJsselstein brûker.

1728 Sjerp Tjerks IJsselstein foar $\frac{3}{4}$ part en Sophia Mellema foar $\frac{1}{4}$ part eigener, Sjerp Tjerks IJsselstein brûker.

1738 Selde eigener as yn 1728. Tjerk Sjerp IJsselstein brûker.

1748 Tjerk Sierps IJsselstein foar $\frac{3}{4}$ part en De schepen Cuperus foar juffer Sophia Mellema foar $\frac{1}{4}$ part eigener; Tjerk Sierps IJsselstein brûker.

1758 As yn 1748.

1768 Tjerk Sierps IJsselstein foar $\frac{3}{4}$ part en mefr. G. Mellema, Widd. IJsselstein $\frac{1}{4}$ part eigener. Tjerk Sierps IJsselstein brûker.

1778 Tjerk Sierps IJsselstein eigener, Gerben Sierks brûker.

1788 As yn 1778.

1798 Minne G. IJsselstein eigener, Berend Gerbens brûker.

1818 Minne G. IJsselstein eigener, Berend Gerbens (Schukken) brûker.

1828 Gepke Wybrens, Widd. Bruin Bruinsma eigener, Tjibbe S. Dorhout brûker.

(Yn dit jier is de namme IJsselstein en Mellema net mear oanwêzich. Ut it foargeande is of to lieden dat dy famylje earst Mellema en dêrnei IJsselstein—Mellema fan 1640 oant 1818, dat is yn elts gefal 178 jier, oan Groot Mellema forboun west hat).

1838 Gerben Bruins Bruinsma eigener, Thomas Rintjes de Wal brûker (it kin ek Van der Wal wêze).

1848 en 1858 selde eigener en brûker.

Groot Mellema is neffens it floreenregister mei 92 pounsmiet floreenplichtich. Oant safier de floreenkohieren. Ut in tillofaantsje fan mefrou Van der Meer—De Visser út Wergea krike ik noch hwat to witten oer de dêrop folgjende biwenners. Ik wie hjir bliid mei hwant it slút oan mei ittinge de floreenkohieren fortelle.

Nei Thomas Rintjes de Wal hat Rintje Thomas de Wal der buorke en dêrni oant 1895 ta Rintje Klazes de Wal.

Dizze lêste hat der wenne foardat ik fan my sels hwat fan dizze pleats ôfwist. De namme libbe yn myn bernejiernen noch fierder troch in drama dat har ôfspile hie yn de njoggentiger jierren, doe't in dochter fan Rintje Klazes mei in freondinne oer iis fan Grou nei hûs ried en yn in wek rekken hwerby de dochter fan de fam. De Wal fordronk. De yndruk fan dit drama libbe yn myn bernejiernen noch troch.

Yn 1895 kamen op „Groot Mellema” Aesge v. d. Meer en Anna Walstra dy't der foar yn it Höfblân buorken. Yn 1905 forstear Aesge v. d. Meer en hat de widd. mei har bern der noch oant 1917 ta buorke Doe binne der boer en boerinne würden

Hette v. d. Meer en Aukje de Visser. Se hawwe der oant 1946 ta buorke en hawwe doe it bidriuw oerdien aan de tsjintwurdige biwenners Klaas Bijlsma en Heabeltje v. d. Meer.

Sa wennet de famylje Van der Meer, nou Bijlsma, der ek al wer 69 jier.

Eigener wie yn de tiid fan Aesge en Hette v. d. Meer, notaris Ottema út Ljouwert en „Groot Mellema” is nou eigen aan de „Ottema Kingma” Stifting.

De pleats is nou 36 ha en Bijlsma hâldt der in 38 melke kij.

Bijlsma praet mei nocht oer syn buorkerij, oer de stamboekskij en it prebearjen syn bislach foarút to bringen.

Wy brûke in eigen bolle, tsjintwurdich mei myn omke A. Bijlsma út St. Anne.

Ik fielde hjir de leafde foar it bidriuw en wol dan ek de fam. Bijlsma sukses ta winskje en ik hoopje dat de bân mei Groot Mellema foar harren slachtme lang biwarre bliuwe mei.

d. H.